

FESTA DEL COS I DE LA SANG DE CRIST – C

1. ACABADA LA FESTA PASQUAL, RETORNAM AL TEMPS ORDINARI DURANT L'ANY

Diumenge passat amb la festa de Pentecostès, s'acabaren la gran festa de pasqual i el Cicle de Pasqua (Quaresma, Setmana Santa, Triduum pasqual). Des de dilluns passat, ens tornam a trobar en el temps ordinari, temps de durant l'any; el que significa trobar el color verd als ornaments, tot i que en aquest dia es preveu els blancs.

DUES FESTES fan com de transició:

Diumenge passat, la FESTA DE LA TRINITAT avui, la FESTA DEL COS I DE LA SANG DE CRIST..

2. ... PER UNA ESSLÉSIA QUE CAMINA VERS EL PARE, PEL FILL, EN L'ESPERIT:

Unes lectures que ens criden a convertir-nos en el que rebem a l'Eucaristia: el Cos de Crist:

+ Els anuncis profètics de l'Antic Testament, com l'ofrena de pa i vi feta per Melquisedec a Abraham en una pregària de benedicció (Primer lectura)...

+ ... Jesús els porta al seu acompliment:

Així, després d'haver "parlat del Regne de Déu", Jesús, ens diu Lluç, "prengué els cinc pans... i aixecant els ulls al cel, els beneí, els partí i els donà als seus deixebles perquè els distribuïssin a tothom. Així, ell desvetlla en acte quina és la seva missió i la de l'Església que la perllonga; es revela com el gran Profeta vingut a reunir un nou poble i nodrir amb la sobreabundància del do de Déu (Evangeli).

Més encara –com o recorda amb força l'apòstol Pau als cristians de Corint les divisions i les escissions dels qui contradiuen el que pretenen celebrar quan es reuneixen per celebrar el Sopar del Senyor -, la nit

Menjant aquest pa i bevent aquesta copa, la comunitat cristiana esdevé, en el món, el cos que proclama el do de Déu, que ella encarna i actualitza. Refer "en memòria seva" el que hem rebut de la tradició que ve del Senyor, proclamar la seva mort fins que torni", és deixar-se emportar en el moviment de la seva vida entregada per amor (segona lectura).

LA TAULA DE LA PARAULA

Primera lectura Gn 14, 13-20

Aprofundir aquest text

Segons diuen els exegetes, és ben obscur l'origen d'aquest text. I ben misteriosa la figura de Melquisedec, que no apareix en altre lloc més que aquí a la Bíblia i que, en la tradició jueva ha esdevingut una figura del rei – messies, com ho testimonia el salm 109, el salm d'avui: el Senyor ho ha jurat i no se'n desdirà: Ets sacerdot per sempre com ho fou Melquisedec.

- El seu nom significa: *el meu nom és justícia*. I és rei de Salem, és a dir, rei de pau, i com els sobirans orientals, és sacerdot: sacerdot del Déu Altíssim.

- Ha anat a trobar Abraham, retornant d'una expedició victoriosa contra quatre reis, i, com a signe d'hospitalitat, li fa l'ofrena de pa i vi pronunciant una doble benedicció:

+ beneeix Abraham pel Déu Altíssim
 + beneeix el Déu altíssim per la victòria aconseguida per Abraham sobre els seus enemics.

Els cristians es serviran d'aquesta figura per a mostrar que Jesús, tot i que no provenia de la tribu de Leví, era vertaderament sacerdot segons l'orde de Melquisedec (Hb 7).

Els Pares de l'Església han vist en el pa i el vi ofert per Melquisedec la prefiguració de l'Eucaristia (A. Marchedour, "Les mots de la bible", p. 82)

PROCLAMAR AQUESTA PARAULA

Tres versets per un text on s'hi distingeix ben prou TRES PARTS:

La TROBADA

+ d'Abraham, retornant d'una expedició,
 + i de Melquisedec, "rei de Salem" i "sacerdot del Déu altíssim" que li ofereix "pa i vi".

La DOBLE BENEDICCIÓ pronunciada per Melquisedec:

- + l'adreçada a Abraham: "Beneït sigui..."
- + l'adreçada a Déu: Beneït sigui el Déu altíssim, que t'ha alliberat dels enemics.

La CONCLUSIÓ: Abraham li féu do de la desena part de tot el botí.

EL SALM 109

El Salm 109, expressant tota l'esperança d'Israel, celebra la vinguda del Rei – Messies inspirant-se estretament en el ritual de consagració dels reis.

- Marcat per la unció –que en hebreu es diu: Messies, i en grec: Christós, Crist-,

+ el nou "príncep" és convidat a prendre lloc, en el palau reial, en el trono (seu a la meva dreta) dels que les marxas representen enemics vençuts (i espera que faci dels teus enemics l'escambell dels teus peus),

+ després se li presenta el ceptre, insígnia del seu poder reial: *Des de Sió, el Senyor et presenta el ceptre...*

- Tot seguit és proclamat fill de Déu: abans de l'aurora jo t'he engendrat...
- Finalment és investit "sacerdot": ets sacerdot per sempre com o fou Melquisedec.

En aquest dia de la festa del Cos i de la Sang de Crist, l'Església es fa seva aquesta pregària per proclamar Jesús, el Rei messiànic, Crist (és a dir, el qui a rebut la unció), Fill de Déu, en qui s'acompleixen, més enllà de tota esperança, els anuncis de l'Antic Testament.

SEGONA LECTURA 1C 11, 23-26

APROFUNDIR AQUEST TEXT

1. REACCIONANT CONTRA ABUSOS EN LES ASSEMBLEES EUCARÍSTIQUES...

En aquesta època, l'Eucaristia encara era celebrada durant un sopar en comú on cadascú aportava les seves provisions. Així, quan es reunien pel sopar del Senyor, alguns cristians de Corint *s'apresten a prendre el seu propi sopar sense esperar els altres i posar en comú l'aliment: així, mentre uns passen fam.....* I l'Apòstol declara: *Açò no és el sopar del Senyor el que feis.*

2 ... PAU REMET ELS CORINTIS A LA TRADICIÓ QUE ELL HA REBUT DEL SENYOR:

- L'Apòstol cita de memòria, per confrontar-hi un comportament contrari a l'esperit del sopar del Senyor, un relat litúrgic que ell a transmès als Corintis i que ell mateix ha rebut de la tradició que ve del Senyor. P. De Surgy y M. Carrez observen: *aquí tenim un relat tradicional del sopar del Senyor : vint i cinc o trenta anys només el separen de la institució a la que se relliga per l'intermediari de la primera predicació de Pau als Corintis i, més enllà, per la tradició d'Antioquia, ella mateix lligada als primers testimonis de la comunitat apostòlica de Jerusalem (les Epîtres de Paul I, tom 1, p. 82).*
- *La nit que havia de ser entregat:* una fórmula pròpia de Pau i que pot evocar l'antiga Pasqua (celebrada a la nit; Cf Èxode 12) que la nova Pasqua acompleteix.
- Jesús, el Senyor,..... prengué el pa, i, dient l'acció de *gràcies*: prendre el pa, donar gràcies ("eucharistein" escriu Pau), es tracta dels gestos tradicionals del qui presideix la taula d'un sopar d'una certa solemnitat.
- *el partí i digué: «Això és el meu cos, ofert per vosaltres...: llavors, fent el gest tradicional de la fracció del pa, Jesús li dona un nou sentit.*
- *Això és el meu cos,:* és el present de la nova Pasqua: *El meu cos, som jo mateix, la meva persona, directament el meu cos en qui ella s'expressa, jo que em don en persona* (o.c. p83).
- El text precisa: *el meu cos ofert per vosaltres: l'expressió, antiga, no significa solament que el pa partit serà distribuït als deixebles presents...*

Indica els destinataris de l'Eucaristia, i per tant, la Pasqua de Crist. Vol dir, sens dubte, que Jesús, més enllà de la mort, romandrà l'aliment dels seus i així, els restarà personalment present en la seva vida de deixebles. Significa probablement també el valor alliberador, vivificant, salvífic de la mort de Crist, en aquest relat on Jesús parla de la nova aliança segellada amb la meva sang (o.c. p. 83).

- *Igualment prengué el calze, havent sopat, i digué: «Aquest calze és la nova aliança segellada amb la meva sang.* Després del sopar, el qui presidia prenia una copa de vi i pronunciant una nova benedicció seguida d'una acció de gràcies.

. Les paraules de Jesús donant a aquesta acció ritual un significat nou: *Aquest calze és la nova aliança segellada amb la meva sang.* Una referència a la conclusió de l'Aliança al Sinaí on Moisès, aspergint el poble amb la meitat de la sang de víctimes, havia declarat:

Aquesta és la sang de l'Aliança, d'acord amb totes aquestes paraules, el Senyor conclou amb vosaltres (Ex. 24, 6-8).

L'efusió d'una mateixa sang sobre l'altar que representa Déu i sobre el poble significava que, en virtut de l'Aliança donada per Déu un lligam vital, "familiar", existiria per sempre entre Déu i el seu poble. La sang de Crist és la que, en el sacrifici de la nova Aliança, realitzarà una comunió vivent entre el nou poble i el seu Déu. Donant la seva vida, Jesús, crea el poble de la Nova Aliança. (o. c. p. 84).

- *Feu això per celebrar el meu memorial* . Quan els israelites celebren la Pasqua, si fan memòria de les meravelles de Déu, i especialment de l'alliberament de l'esclavitud d'Egipte, és per a proclamar la presència actual del Senyor al seu poble en l'espera del temps de l'acompliment de les promeses, el de la intervenció decisiva i definitiva.

. Jesús demana als seus que renovin l'Eucaristia en memòria seva: Celebrar el sopar del Senyor en el present de la seva vida en la Nova Aliança, fent memòria de les meravelles de la nova Pasqua i proclamant per la seva celebració la seva mort i la seva resurrecció, la "mort del Senyor", esperant la seva vinguda gloriosa "fins que ell torni" (o. c. p. 85).

Vols comprendre el que és el cos de Crist? Escolta l'apòstol que diu als fidels: Vosaltres sou el cos de Crist i els membres. Si doncs sou el cos de Crist i els seus membres, és el vostre propi símbol que reposa sobre la taula del Senyor. És el vostre propi símbol que vosaltres rebeu.

Al que vosaltres sou, responeu: Amén, i aquesta resposta marca la vostra adhesió. Tu escoltes: "El cos de Crist" i respons: Amén. Siguis un membre del cos de Crist, a fi que el teu "Amén" sigui vertader.

Com aquest pa és, doncs, el cos de Crist? No proposem aquí opinió personal, sinó escoltem encara i sempre l'Apòstol, que declara: Encara que nombrosos, nosaltres som un sol pa, un sol cos".

Compreneu i alegrau-vos! Unitat. Veritat. Pietat. Amistat. "Un sol pa"; qui és aquest pa únic? Encara que nombrosos, un sol cos". Recordauvos que és format no per un sol gra, sinó d'un gran nombre. Al moment dels exorcismes, vosaltres éreu com triturats. Al moment del baptisme, vosaltres heu estat com amarats d'aigua. I quan haveu rebut el foc de l'Esperit Sant, vosaltres heu estat passats a coure. Sigueu el que veieu, i rebeu el que sou. (S. Agustí, Sermó 272 als neòfits, sobre el Cos de Crist).

PROCLAMAR AQUESTA PARAULA

Després d'haver prestat atenció, en la seva preparació, a les diferents parts d'aquest text, el LECTOR s'esforçarà, en la seva proclamació, a distingir bé pel to i pel ritme de la seva veu:

La introducció de PAU: *Germans, aquesta tradició que jo he rebut i que us he transmès a vosaltres, ve del Senyor;*

EI TEXT LITÚRGIC, que cita de memòria: *Jesús, el Senyor, la nit que havia de ser entregat prengué el pa, i, dient l'acció de gràcies, el partí i digué: «Això és el meu cos, ofert per vosaltres. Feu això per celebrar el meu memorial.» Igualment prengué el calze, havent sopat, si digué: «Aquest calze és la nova aliança segellada amb la meva sang. Cada vegada que en beureu, feu-ho per celebrar el meu memorial.»*

I finalment, després d'una pausa, la conclusió de PAU: *Així, doncs, cada vegada que mengeu aquest pa i beveu aquest calze anuncieu la mort del Senyor fins que torni.*

ALGUNES NOTES DE COMENTARI A L'EVANGELI

Un relat que aixeca el vel sobre la identitat de Jesús:

Particularment significatiu és el context del passatge evangèlic d'aquesta festa.

- El relat va immediatament precedit per l'evocació dels interrogants d'Herodes sobre la identitat de Jesús.
- + No sap què pensar de les opinions que li són presentades sobre aquest:
- Joan Baptista ressuscitat d'entre els morts
 - El profeta Elies que ha aparegut.
 - Un profeta d'altre temps que ha ressuscitat.

+ Herodes es demana: *Joan, jo l'he fet decapitar; però qui és aquest home del que sent parlar.* I, continua Lluç: *i buscava veure'l* (9, 7-9).

D'altra part, el nostre relat va immediatament seguit per les preguntes proposades per Jesús sobre la seva identitat tal i com la multitud la percep: *i per la gent, qui som jo?* I, tal com la perceben els seus propis deixebles: *I, vosaltres què deis? Per vosaltres, qui som jo?* Pere respondrà amb la seva confessió de fe: *El Messies de Déu.*

El relat evangèlic que llegim avui, constata H. Cousin, *dóna una resposta indirecta a la pregunta que es feia Herodes; si cap títol és donat a Jesús, el signe esglaiador realitzat posa de nou els Dotze (i el lector) en la bona direcció... Relatat sis vegades en els evangelis, aquest "miracle de regal" segueix un esquema que el llibre dels Reis posa com a realitzats per Elies i Eliseu: sense que se li demani un miracle, el profeta ofereix, per impuls propi, uns béns materials (farina, oli, pa) de manera*

esbalaïdora. S'insisteix igualment en la sobreabundància del do. En el relat on s'inspira el nostra text, és Eliseu que actua; Ell declara: Així parla el Senyor: es menjarà i en sobrarà (Reis 4, 43) (L'Évangile de Luc, p. 130-131).

Un relat el despreniment dóna lloc a la sobreabundància:

En retornar de la seva missió (9, 1-6 i 10), els apòstols han contat a Jesús tot el que havien fet. Jesús se'ls emporta a part, però els abasta la multitud. En "acollir-los", Jesús es dóna a la seva missió salvadora per la predicació i les curacions: Jesús parlava del regne de Déu a la multitud, curava els qui en tenien necessitat.

* Pel que fa als "Dotze", sobtadament són plens d'inquietud:

- El dia declina: cronologia – remarca H. Cousin, és també un primer ullet en direcció al sopar d'Emaús (24, 29) que es precisarà en la continuació del text (o. c. p. 131).

- Per altra part, *"l'indret és desert"*, tot i que hi ha poblets i llogarets pel voltants.

- On allotjar aquesta gent? On trobar de què menjar? , quan hi ha uns cinc mil homes i que les provisions disponibles es redueixen només a cinc pans i dos peixos. El millor no seria acomiadar la gent?

Observa R. Meynet, *per dues vegades, els Dotze mostren la seva impotència. Ells són en un lloc desert on no es pot trobar ni provisions ni allotjament. Quan Jesús els redreça a si mateixos, ells fan els seus comptes: cinc pans i dos peixos no bastaran per a ells i pel seu mestre; i el que tenen a la caixa no té proporció amb les necessitats d'una multitud de cinc mil homes. (l'Évangile selon saint Luc. Analyse rhétorique, p. 102)*

- *Donau-los menjar vosaltres mateixos*, els respon paradoxalment Jesús, fentse eco a la rèplica d'Eliseu a 2Reis 4: *Dóna a la gent i que mengin*. També els ordena: *Feu-los asseure*. Després pren els cinc pans, també els dos peixos, els beneeix, els parteix i els dóna als seus deixebles perquè els distribueixin a tothom. Amb una sobreabundància infinitament més gran que en temps d'Elies (2 Reis 4, 44), ja que, havent menjat fins associar-se tothom, en *recolliren dotze coves de les sobres*, un per cadascun dels Dotze.

- *Amb una bella espontaneïtat* –continua dient R. Meynet- *els Dotze comencen per donar una ordre a Jesús. Ells no faran res ja que Jesús no els obeeix. És ell que, des d'ara en avant comanda. I les seves ordres seran executades no sense reticències i interrogants en un primer moment. A la segona ordre ells obeeixen sense dir paraula. Finalment els veiem executant l'ordre que ells mateixos havien discutit; ells mateixos donaran menjar a la multitud. El poder de Jesús esclata en aquesta sobreabundància que, en desenes de grups de cinquanta, s'escampa a tot el poble i l'associa. A través de Jesús, és la benedicció del cel que manifesta el seu poder (o. c.).*

Un relat que és una paràbola en acció de la missió:

Per mitjà d'aquest relat, és la missió de Jesús i la de la seva Església que es troba simbolitzada.

- Davant la multitud que l'ha seguit en aquest indret desert –fins el punt d'oblidar l'hora tardana i l'allunyament de tota font d'aprovisionament -, Jesús, per la seva paraula i pel signe dels pans i els peixos multiplicats, es manifesta com el Profeta per excel·lència: sobrepasant els profetes de l'Antic Testament, com Eliseu que havia nodrit 100 persones amb 20 pans (2 Reis 4, 44), ell reuneix i nodreix el poble de Déu.

En ell, el Regne de Déu és inaugurat, l'espera dels homes és acomplerta més enllà del que esperaven. L'aliment que els ha ofert – amb quina gratuïtat i amb quina sobreabundància! – no és res més que el do de la Salvació de Déu.

- La multitud, en tost de ser dispersada, abandonada, es troba reunida, organitzada “ en grups de cinquanta (com el poble d'Israel en el desert: Ex 18, 21. 25; Nom 31, 14; Dt 1, 15), en una comunitat de taula que evoca el nou Poble i el Banquet final on, segons les promeses, *els pobres menjaran fins associar-se. (seran associats)*
- Pel que fa als Dotze, aquí exerceixen simbòlicament el seu ministeri apostòlic. Jesús associa concretament els seus deixebles a la seva tasca («*Doneu-los menjar vosaltres mateixos.*»), el posa en acció, els ordena organitzar el poble (*Feu-los seure en grups de cinquanta...*) i distribuir el pa multiplicat en sobreabundància (*Jesús prengué els cinc pans i els dos peixos, alçà els ulls al cel, els beneí, els partí i els donava als deixebles perquè els servissin a la gent.*).

Jesús, conclou R. Meynet; *no nodreix la multitud a partir de no res. Necessita els pans i els peixos dels Dotze. Contràriament a les seves pors, aquestes són les provisions que serviran per associar el poble. El nombre tan reduït dels seus pans i dels seus peixos, la petitesa de la seva fe que els fa obeir Jesús malgrat tot, els permet fer miracles. I per mitjà de les seves mans, els cinc mil homes seran alimentats.*

Amb la menció de les sobres que, recollides, omplen dotze coves, el relat, arribant al seu terme, resta com obert a la missió universal de l'Església a través de l'espai i del temps.

Un relat amb una evident coloració eucarística:

Tots els comentaristes posen en paral·lel el relat de la institució de l'Eucaristia i el de la multiplicació dels pans. Però un altre paral·lelisme és encara més clar amb el relat dels pelegrins d'Emaús.

- Com a Lluc 24, 13-35 (i començant per Moisès i tot els profetes, els explicà, en totes les Escritures, tot el que es referia a ell), el partir la Paraula (Jesús parlava del regne de Déu...) precedeix aquí el signe del pa partit i multiplicat, en que el relat arriba al seu cim.
- Com a Lluc 24, 29 (Queda't amb nosaltres; el vespre s'acosta, i el dia declina), és al moment en que començava a fer-se tard, quan el dia declinava que es situa la multiplicació dels pans.
- Com a Lluc 24, 40 encara, i igualment a Lluc 22, 14, l'actitud dels participants és la postura de seure, **estar allargats** (feu-los seure) segons els costums de la seva època pels sopars solemnes.
- Com a Lluc 24, 30, finalment, i a Lluc 22, 14, trobam aquí quatre verbs característics de l'acció eucarística: Jesús **prengué** els cinc pans i els dos peixos, alçà els ulls al cel, **els beneí**, els **partí** i els **donava** als deixebles ...

L'acció que Jesús ha fet allà i les paraules que ha dit, per a "significar" la seva missió en la instauració del Regne, no van ser compreses aleshores. Però després de la Passió i dels "esdeveniments gloriosos", "sota la llum de l'Esperit", la primera comunitat no ha fet res més que explicitar el que realment havia fet i ensenyat" (F. Prod'homme).